

Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Yordanmasında Ego Durumları ve Erken Dönem Uyumsuz Şemaların Rolünün İncelenmesi

Examination of the Role of Ego States and Early Maladaptive Schemas in the Prediction of Dating Violence among University Students

Aynur Karabacak Çelik, Seher Balcı Çelik

Yazar Bilgileri

Aynur Karabacak Çelik
Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi,
Eğitim Bilimleri,
aynur.karabacak@atauni.edu.tr

Seher Balcı Çelik
Prof. Dr., Ondokuz Mayıs
Üniversitesi, Eğitim Bilimleri,
sbalci@omu.edu.tr

ÖZ

Flört şiddeti, beliren yetişkinlik döneminde bulunan bireylerin romantik ilişkilerini psikolojik ve sosyal yönden etkileyen önemli bir sorun olarak görülmektedir. Araştırmacılar romantik ilişkilerde meydana gelen flört şiddetinin nedenlerini belirlemek amacıyla çeşitli araştırmalar yapmışlardır. Ancak flört şiddeti ile ilgili yapılan araştırmalarda transaksyonel analiz ve şema teorisinin birlikte ele alındığı araştırmaların daha az olduğu belirlenmiştir. Bundan dolayı, bu araştırmada, üniversite öğrencilerinde flört şiddetini yordanmasında ego durumları ve erken dönem uyumsuz şemaların yordayıcı rolünün belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde çeşitli bölümlere devam eden 287 lisans öğrencisi (196 kadın, 91 erkek) üzerinde ilişkisel araştırmaya uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Flört Şiddeti Tutum Ölçeği, Ego Durumları Ölçeği ve Young Şema Ölçeği-Kısa Form 3 kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinde Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, üniversite öğrencilerinde eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk ego durumları ile erken dönem uyumsuz şemalardan, zedelenmiş otonomi ve diğerleri yönelimlilik şemalarının flört şiddetinin anlamlı yordayıcıları olduğunu ortaya koymuştur. Bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarını açıklamada erken dönem uyumsuz şemaların ve ego durumlarının yordayıcı rolünün olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler
Flört Şiddeti
Ego Durumları
Erken Dönem Uyumsuz
Şemalar

Keywords
Dating Violence
Ego States
Early Maladaptive Schemas

Makale Geçmişi
Geliş: 20.12.2021
Düzeltilme: 21.09.2022
Kabul: 07.10.2022

ABSTRACT

Dating violence is a major problem affecting individuals' romantic relationships in psychological and social aspects. Researchers have attempted to determine the causes of dating violence in romantic relationships. However, little has known about emerging dating violence in the concept of transactional analysis and schema theory. This study aims to determine the role of ego states and early maladaptive schema in predicting dating violence among college students. The study was carried out with 287 undergraduate students (196 female, 91 male) attending various departments of Kazım Karabekir Education Faculty of Atatürk University with correlational study design. In the research, The Dating Violence Scale, Ego State Scale, and Young Schema Scale-Short Form 3 (YSQ-SF3) were used as measurement tools. The study results revealed that critical parent, natural child, and adapted child ego states, and impaired autonomy and others-directedness sub-scales of early maladaptive schemas were significant predictors of dating violence in college students. Early maladaptive schemas and ego states have a predictive role in explaining individuals' attitudes toward dating violence.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atıf

Karabacak-Çelik, A. & Balcı-Çelik, S. (2022). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yordanmasında ego durumları ve erken dönem uyumsuz şemaların rolünün incelenmesi. *TEBD*, 20(3), 911-929. <https://doi.org/10.37217/tebd.1038390>

Giriş

Sosyal bir varlık olan insan, başkalarıyla ilişki içinde olma ve yakın duygusal bağlar kurma eğilimindedir. Yakın ilişkilerden biri olan flört ilişkisi, sosyal etkileşimi içinde barındıran, ilişkiye devam etme ya da ilişkiyi sonlandırma düşüncesiyle eylemlerde bulunulan bir ilişki türü olarak ele alınmaktadır (Straus, 2004). Flört ilişkisi aracılığıyla bireyler sosyal, duygusal ve cinsel ihtiyaçlarını karşılama fırsatı bulmaktadır. Ancak zaman zaman bireyler, diğer bireylerle ilişkilerinde olduğu gibi flört ilişkisinde de bazen çatışmalar yaşayabilmektedir. Flört ilişkisinde bu çatışmaları çözebilmek adına kişiler bazen partnerlerine karşı şiddet içeren davranışlar uygulayabilmektedir (Atakay, 2014). Flört şiddeti olarak adlandırılan bu şiddet türü; çiftlerin romantik ilişki içinde birbirlerine sözel, fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet içeren eylemlerde bulunması olarak tanımlanmaktadır (İftar, 2016).

Flört şiddeti, bireyleri ve toplumları psikolojik ve sosyal yönden olumsuz olarak etkileme potansiyeli olan bir halk sağlığı sorunu olarak ele alınmaktadır (Anasuri, 2016). Flört şiddetinin bireylerde anksiyete, depresyon, strese yol açtığı, ilişkilerde çatışmaya neden olduğu ve romantik ilişki kalitesini olumsuz etkilediği bilinmektedir (Ahn, 2006; Volpe, Hardie ve Cerulli, 2012). Alanyazın incelendiğinde şiddete maruz kalan bireylerin en çok beliren yetişkinlik dönemindeki 18-25 yaş arası gençler olduğu görülmüştür (Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost ve Temel, 2008; Turan, 2018). Flört şiddetiyle ilgili ilk çalışmaları yapan Makepeace'in (1981) 200 üniversite öğrencisiyle yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin %21,2'sinin hayatlarında bir kez fiziksel şiddet yaşadığı gözlemlenmiştir. Yine Amerika'da yapılmış olan bir araştırmaya göre şiddet türlerinden fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma oranının kadınlarda %25 olduğu, Türkiye'de üniversite öğrencilerinde yapılan bir çalışmaya göre ise kadınların %28,6'sının flört şiddeti yaşadığı gözlemlenmiştir (Aslan vd., 2008; Cinal, 2018; Tjaden ve Thoennes, 1999; Turan, 2018). Özcebe vd. (2002) tarafından Türkiye'de flört eden gençler üzerine yapılan ilk çalışmanın sonucunda ise 148 öğrencinin %31,6'sının flört dönemi esnasında şiddete maruz kaldığı ortaya konmuştur. Bu bağlamda flört şiddetinin beliren yetişkinlik döneminde yer alan üniversite öğrencilerinde yaygın bir şekilde görülmesi ve olumsuz sonuçlar doğurması itibarıyla ciddi bir toplumsal sorun olduğu ve bu sorunu ortaya çıkaran nedenlerin ve olası çözümlerin ele alınması gerektiği söylenebilir.

Flört şiddeti ile ilgili yapılan çalışmalarda, aile içi şiddetin, ebeveynlerle kurulan olumsuz iletişim türlerinin ve ebeveynler arasındaki şiddete tanıklık etmenin bu sorunu beraberinde getirdiği görülmüştür (Chase, Treboux ve O'Leary, 2002; Gorman-Smith, Tolan, Sheidow ve Henry, 2001; Lichter ve McCloskey, 2004; Offenhauer ve Buchalter, 2011; Wekerle ve Wolfe, 1999). Bazı çalışmalarda genç erkeklerde flört şiddeti ile cezalandırıcı anne baba tutumunu arasındaki ilişki vurgulanırken (Lavoie vd., 2002), bazılarında da kadınlarda çocukluk döneminde cinsel istismara uğrama ve flört şiddetine maruz kalma arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür (Cyr, McDuff ve

Wright, 2006). Cinsiyet açısından bakıldığında ise ebeveynle olumsuz ilişki geçmişi veya fiziksel istismarın varlığının her iki cinsiyet için de fiziksel, cinsel ve psikolojik flört şiddeti ile ilişkili olduğu görülmüştür (Foshee vd., 2005). Bu bağlamda, flört şiddetinin bireyin ailesinde şiddete tanık olması sonucu oluşabileceği düşünüldüğünde aile içi dinamiklerden etkilenme özelliği olan ego durumları ile flört şiddetinin ortaya çıkma tarzlarının benzer olabileceği söylenebilir.

Ego durumlarının oluşum ve gelişim sürecine bakıldığında bireyin çocukluk döneminden başlayıp yetişkinlik dönemine kadar devam ettiği görülmektedir. Bu süreçte bireyin ailede gördüğü yaşantılar, çocukluk yaşantıları ve bu dönemde oluşturulan yaşam senaryosu belirleyici olmaktadır (Akkoyun, 2011; Buluş ve Atan, 2016). Akkoyun'a (2011) göre ebeveyn ve çocuk ego durumlarında bireyin çocukluk yaşantıları ve bireyin hayatı boyunca tanık olduğu ebeveyn figürlerinin etkisi bulunmaktadır. Bu bağlamda ele alındığında, bireyin çocukluk döneminde aile içinde deneyimlediği iletişim örüntüleri, şiddete tanık olma, maruz kalma gibi durumların bireyin ilerleyen yaşam dönemlerini etkileyebileceği düşünülmektedir (Akkoyun, 2011). Dolayısıyla ego durumlarının oluşumu ile şiddete yönelik geliştirilen tutumun oluşum sürecinin benzerlik gösterdiği düşünüldüğünde bireyin ego durumunun onun flört ilişkisine yönelik tutumunu etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu açıdan ego durumları flört şiddetini ortaya çıkarma potansiyeline sahip olabilecek bir değişken olarak ele alınmıştır.

Berne (1961) transaksyonel analizde, ebeveyn, yetişkin ve çocuk ego durumu olmak üzere üç ego durumundan bahsetmektedir. Ebeveyn ego durumu bireyin hayatında karşılaştığı başta anne baba olmak üzere tüm ebeveyn figürlerinin duygu, düşünce ve davranış örüntülerinden izler taşımaktadır. Bu ego durumu koruyucu ve eleştirel ebeveyn ego durumu olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Koruyucu ebeveyn ego durumuna göre davranan bireyler, diğerlerinin iyiliği için uğraşır ve karşısındaki kişileri çocuk olarak görüp onları koruma girişiminde bulunur ve onlardan zararlı alışkanlık ve davranışlarını terk etmelerini isterler. Eleştirel ebeveyn ego durumunda toplumsal kurallar ve çıkarlar için başkalarını uyaran ve eleştiren bir tutum bulunmaktadır (Akkoyun, 2011; Buluş ve Atan, 2016; Nelson-Jones, 1982; Solomon, 2003). Ego durumlarından bir diğeri olan yetişkin ego durumuna uygun davranan bireylerin gerçekçi yanı baskındır ve hayatı, olayları ve durumları objektif olarak değerlendirebilirler. Bu ego durumunda şimdi ve buradaki gerçek ne ise o dikkate alınır. Doğru ve gerçeğe odaklanma olduğu için ani çıkışlar yapılmaz ve başkalarının hatırı için davranış sergilenmez. Onun yerine olaylar ince elenip sık dokunur (Akkoyun, 2011; Nelson-Jones, 1982; Solomon, 2003). Yetişkin ego durumu kişinin hayatını devam ettirebilmesi için gereken bir ego durumudur. Gerçek durumları hesaba katması, dış dünyada tutunabilmek için gereken verileri ve olasılıkları hesaplaması bu ego durumunun belirgin özelliklerindedir. Bu ego durumu aynı zamanda çocuk ve ebeveyn ego durumları arasında objektif bir şekilde arabuluculuk yapma görevini de

üstlenmektedir (James ve Jongeward, 1993). Ego durumlarından bir diğeri ise çocuk ego durumudur. Bu ego durumunda yaratıcılık, sezgi, eğlence ve dürtü gibi özellikler yer almaktadır. Çocuk ego durumu ise doğal ve uygulu çocuk ego durumu olarak iki şekilde ele alınmaktadır. Doğal çocuk içinden geldiği gibi davranan, fizyolojik ihtiyaçlarını psikolojik ihtiyaçlara göre daha öncelikli olarak değerlendiren ve kişiliğin eğitilmemiş yönü olarak kabul edilen bölümüdür. Doğal çocukta benmerkezcilik, eğlenme, spontanlık, hareketlilik ve yaratıcılık gibi kişilik özellikleri bulunmaktadır. Sosyal çevre ile kurulan bağlar sonucunda çocuk ego durumu zamanla eğitilir ve bu ego durumu artık uygulu çocuk ego durumuna dönüşür. Uygulu çocuk ego durumu ise doğal çocuğun az veya çok eğitilmesiyle ortaya çıkar (Akbağ, 2000; Akkoyun, 2011; Dökmen, 1998).

Ego durumlarından başka erken dönem uyumsuz şemaların da flört şiddetine yönelik tutumu etkileyebileceği düşünülmektedir. Young'a (1999) göre erken dönem uyumsuz şemalar; biliş, duyuş, anı ve bedensel duyulardan oluşan, bireyin kendisini ve diğerleriyle olan ilişkilerini içerisinde barındıran, çocukluk ve ergenlik dönemleri boyunca gelişme özelliği gösteren, yaşam boyunca karmaşıklaşan örüntüler olarak tanımlanmaktadır. Erken dönem uyumsuz şemalar, yıllar boyunca varlıklarını sürdürme eğilimi göstermekte ve bireyin daha sonraki dönemlerde karşısına çıkan durumları ne şekilde değerlendireceğini de belirlemektedir (McGinn ve Young, 1996; Schmidt, Joiner, Young ve Telch, 1995; Soygüt, Karaosmanoğlu ve Çakır, 2009). Şemalar, anlamlandırma sürecini düzenleyen, ego durumları tarafından deneyimlenen ve harekete geçirilen yapılar olarak ele alınmaktadır. İlişkisel şemalar doğrudan ölçülebilen ya da fenomenolojik olarak deneyimlenen yapılar değildir; ancak belirli ego durumları olarak ilişki deneyimlerini düzenleyen ve aktif hale getirilen yönleri bulunmaktadır (Žvelc, 2009). Yapılan çalışmalar erken dönem uyumsuz şemalardan özellikle reddedilme ve ayrılma alanına dönük şemaların ilerleyen dönemlerde şiddet mağduru ya da şiddeti uygulama konusunda etkili olduğunu göstermiştir (Crawford ve Wright, 2007; Ponce, Williams ve Allen, 2004). Bu bağlamda değerlendirildiğinde, bireyin yetişkinlik döneminde kuracağı yakın ilişkilerin ve ilişkilerde sergileyeceği tutumlarının ve şiddet içeren davranışlarının onun çocukluk döneminde geliştirdiği erken dönem uyumsuz şemaların ve ego durumlarının etkisiyle şekilleneceği söylenebilir. Bu açıdan bu çalışmada ego durumları, erken dönem uyumsuz şemalar ve flört şiddeti arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ego durumları, erken dönem uyumsuz şemalar ve flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Ego durumları ve erken dönem uyumsuz şemalar flört şiddetinin anlamlı birer yordayıcıları mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Ego durumları, erken dönem uyumsuz şemalar ve flört şiddeti arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma, ilişkisel tarama modeline uygun ve betimsel nitelikli olarak düzenlenmiştir. İlişkisel tarama modeli değişkenler arasındaki ilişkinin olup olmadığını ve ilişkinin derecesinin belirlenmesine yardımcı olan bir araştırma türüdür (McMillan ve Schumacher, 2015). Bu çalışma için Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu tarafından 14.02.2020 tarihli 03 sayılı toplantıda 04 nolu kararla çalışmanın gerçekleştirilmesinin etik ve bilimsel yönden uygun olduğu belirlenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde öğrenimine devam eden 5460 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise evrenden uygun örnekleme yöntemi ile %90 güven aralığında belirlenen 287 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya 196 kadın ve 91 erkek katılmıştır. Örneklemin yaş ortalaması 20,53, standart sapması ise 1,83'tür.

Veri Toplama Araçları

Young Şema Ölçeği Kısa Form-3:

Young'ın (1990) ve Young, Klosko ve Weishaar'ın (2003) Şema Terapi temelinde geliştirdiği kısa form, 90 maddeden oluşmakta ve 6'lı likert tipinde derecelendirilmektedir. Ölçek 18 boyuttan ve her boyut beş maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlardan alınan puanlar 5 ile 30 arasında yer almaktadır. Ölçek, Aşırı Tetikte Olma ve Bastırılmışlık, Diğer Yönelimlilik, Reddedilmişlik ve Kopukluk, Kendini Ortaya Koyma, Zedelenmiş Otonomi ve Zedelenmiş Sınırlar olan şema alanlarını kapsayan 18 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Türkiye'deki geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Soygüt vd. (2009) tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmada üniversite örnekleminde çalışılmış ve Diğerleri Yönelimlilik, Kopukluk, Yüksek Standartlar, Zedelenmiş Otonomi ve Zedelenmiş Sınırlar olmak üzere beş şema alanına ve yorumlanabilir 14 şema boyutuna ulaşılmıştır.

Ölçeğin Türkçe versiyonu üzerinde yürütülen geçerlik-güvenirlik çalışmalarında ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğinin, şema boyutları açısından .66 ile .82 arasında, şema alanları açısından ise, .66 ile .83 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısının ise şema boyutları için .63 ile .80, şema alanları için ise .53 ile .81 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğin birleşen geçerliğini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada şema boyutları ve şema alanları ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Genel Belirti Düzeyi Endeksi (GSI), Belirti Tarama Listesi'nin (SCL-90) ve Kaygı, Depresyon, Kişilerarası Duyarlılık alt ölçekleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Buna

göre şema boyutları ve şema alanlarının, depresyon alt faktörüyle .55 ile .68, kaygı alt faktörüyle .18 ile .54 ve kişilerarası duyarlık alt faktörüyle .20 ile .60 arasında değişen anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır.

Bu araştırma kapsamında elde edilen iç tutarlılık katsayılarının diğerleri yönelimlilik için .75, zedelenmiş sınırlar için .71, kopukluk için .91, yüksek standartlar için .76, zedelenmiş otonomi için .92 ve ölçeğin toplam puanına ilişkin .96 olduğu görülmüştür.

Ego Durumları Ölçeği:

Ego Durumları Ölçeği (EDÖ) Arı (1989) tarafından, belli aşamalardan geçerek geliştirilmiştir. İlk aşamada Türkçe sözlükler taranarak Türkçede insanı niteleyen 228 sıfat belirlenmiştir. Daha sonra bu sıfatlar, Türk dili, psikolojik danışma, sosyal hizmetler ve halkla ilişkiler konusunda uzman on hakeme verilerek günlük dilde kullanılan ve insanı niteleyen sıfatları işaretlemeleri, eklemeyi düşündükleri sıfatlar varsa eklemeleri istenmiştir. Sonuç olarak hakemlerden sekiz ve üstünde kredi alan sıfattan yeni bir sıfat listesi oluşturulmuştur. Daha sonra elde edilen sıfat TA kuramı ile ilgili doktorada ders vermiş veya çalışma yapmış altı hakem tarafından değerlendirilmiştir. Bu aşama sonucunda 95 sıfatlık “Ego Durumları Ölçeği” elde edilmiştir. Geçerlik çalışmaları ile ilgili olarak, mantıksal geçerlik ile ilgili çalışmada uzman görüşüne başvurulmuştur. Mantıksal geçerliğin belirlenmesi aşamasında ölçekte yer alan sıfatların puanlanmasında görüşlerine başvuru alan altı hakemin yaptığı değerlendirmeler arasındaki yüksek tutarlılık dikkate alınmış ve EDÖ'nün mantıksal geçerliği için önemli bir kanıt olarak değerlendirilmiştir (Arı, 1989).

Ego Durumları Ölçeği'nin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla ölçekte yer alan beş ego durumu arasındaki ilişki, Transaksiyonel Analiz'de var olan beş ego durumunun teorik tanımlarıyla karşılaştırılmıştır. Ego durumlarının teorik tanımları dikkate alınarak aralarındaki korelasyonun miktarı ve yönü incelendiğinde, elde edilen sonuçların tutarlı olduğu görülmüştür (Arı, 1989). EDÖ'nün benzer ölçekler geçerliğini belirlemek amacıyla, Sıfat Tarama Listesi kullanılmış ve Eleştirel Ebeveyn için .87, Koruyan Ebeveyn için .91, Yetişkin için .93, Doğal Çocuk için .76 ve Uygulu Çocuk için .70'lik yüksek düzeyde pozitif yönlü korelasyon katsayıları bulunmuştur (Arı ve Bacanlı, 1996).

Ölçeğin güvenilirliğiyle ilgili çalışmalar incelendiğinde, uzman değerlendirmeleri arasındaki tutarlılık ve testin aralıklı tekrarı olmak üzere iki farklı değerlendirme yapıldığı görülmektedir. Güvenirlik için yapılan testin tekrarı yönteminde iki uygulamadan elde edilen ego durumu puanları karşılaştırıldığında .74 ile .83 arasında değişen tutarlılık katsayıları elde edilmiştir. Diğer güvenilirlik çalışmasında hakemlerin her ego durumu için verdikleri puanlar arasındaki korelasyon “sınıflar-içi” korelasyon tekniğiyle hesaplanmıştır. Bu hesaplamalar sonucu hakem değerlendirmeleri arasında .89 ile .96 arası tutarlılık katsayıları elde edilmiştir (Arı, 1989).

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği:

Terzioğlu vd. (2016) tarafından flört ilişkilerinde bireylerin şiddete yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla 5'li likert tipinde geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek puan ortalamasının 5'e yaklaşması bireylerin flört şiddetine yönelik sahip olduğu tutumlarının, flört şiddetini desteklemediğini göstermektedir. Ölçeğin genel şiddet, fiziksel şiddet, ekonomik şiddet, cinsel şiddet ve duygusal şiddet olmak üzere beş alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin geçerliğini belirlemek için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre faktör analizinde ortaya çıkan beş faktörün doğrulandığı gözlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemeye yönelik yapılan işlemlerde Cronbach alfa değerinin cinsel şiddet için .84, duygusal şiddet için .85, genel şiddet için .72, ekonomik şiddet için .75, fiziksel şiddet için .72 ve ölçeğin toplam puanına ilişkin .91 olarak belirlenmiştir.

Bu araştırma kapsamında elde edilen iç tutarlılık katsayılarının cinsel şiddet için .78, duygusal şiddet için .76, genel şiddet için .72, ekonomik şiddet için .72, fiziksel şiddet için .69 ve ölçeğin toplam puanına ilişkin .89 olduğu görülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizine geçmeden önce ölçek maddelerinin yarıdan fazlasını boş bırakmış katılımcılar örneklem grubuna dâhil edilmemiştir. Veriler SPSS programına girildikten sonra analiz işlemine geçilmeden önce verilerin tek değişkenli ve çok değişkenli normallik varsayımlarını karşılıklı karşılanmadığına bakılmıştır. Bu amaçla tek değişkenli normal dağılım için z değerleri, aritmetik ortalama, mod, medyan, çarpıklık ve basıklık değerleri ile histogram grafiği incelenmiş ve çok değişkenli normal dağılım için de Mahalonobis uzaklık katsayısından yararlanılmıştır. Veri setinde Mahalonobis uzaklık katsayısında 30'un üstünde kalan değerler çok değişkenli normalliği bozduğu için veri seti dışında bırakılmış ve analizler 287 veri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi için $p < .05$ değeri kullanılmıştır. Veri setinin normalliğine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 1'de yer almaktadır:

Tablo 1. Veri Setinin Normal Dağılıma Uygunluğu

<i>Değişkenler</i>	<i>Min</i>	<i>Maks.</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Çarpıklık</i>	<i>Basıklık</i>
Fiziksel Şiddet	2,80	5,00	4,59	.52	-1,59	2,14
Duygusal Şiddet	1,00	5,00	4,36	.67	-1,37	2,22
Ekonomik Şiddet	1,40	5,00	3,80	.83	-.67	-.12
Cinsel Şiddet	2,00	5,00	4,10	.57	-1,62	1,53
Flört Şiddeti Toplam Puan	2,89	4,79	4,22	.41	-1,23	1,47
Genel Şiddet	3,20	5,00	4,17	.33	-.16	2,57
Eleştirel Ebeveyn	.07	.26	.17	.03	.27	.43
Koruyucu Ebeveyn	.16	.28	.23	.02	-.24	.40
Yetişkin	.17	.26	.22	.02	-.09	.24
Doğal Çocuk	.08	.30	.19	.036	.08	.75
Uyarlanmış Çocuk	.12	.27	.20	.027	-.05	.16

Zedelenmiş Otonomi	30,00	133,00	63,58	21,24	.66	.02
Kopukluk	23,00	123,00	49,42	17,45	1,04	1,79
Yüksek Standartlar	9,00	51,00	27,52	7,94	.26	-.10
Diğeri Yönelimlilik	13,00	61,00	32,19	8,56	.22	-.12
Zedelenmiş Sınırlar	7,00	42,00	23,29	6,66	.12	-.02

Bulgular

Ego Durumları, Erken Dönem Uyumsuz Şemalar ve Flört Şiddeti Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Ego durumları, erken dönem uyumsuz şemalar ve flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir:

Tablo 2. Ego Durumları, Erken Dönem Uyumsuz Şemalar ve Flört Şiddeti Arasındaki İlişki

<i>Değişkenler</i>	<i>GŞ</i>	<i>FŞ</i>	<i>DŞ</i>	<i>EŞ</i>	<i>CŞ</i>	<i>FŞT</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>
Eleştirel Ebeveyn	-.08	-.03	-.06	.02	.03	-.04	.17	.03
Koruyucu Ebeveyn	.05	.04	.03	-.00	-.00	.06	.23	.02
Yetişkin	.14*	.12*	.18**	.17**	.04	.16**	.22	.02
Doğal Çocuk	.03	-.08	.03	-.06	-.04	-.06	.19	.04
Uygulu Çocuk	-.08	.00	-.11	-.05	-.05	-.06	.20	.03
Zedelenmiş Otonomi	-.21**	-.25**	-.26**	-.26**	-.18**	-.34**	63,58	21,24
Kopukluk	-.20**	-.18**	-.19**	-.13*	-.14*	-.23**	49,42	17,45
Yüksek Standartlar	-.08	-.17**	-.19**	-.21**	-.03	-.20**	27,52	7,94
Diğerleri Yönelimlilik	-.15*	-.23**	-.22**	-.24**	-.06	-.29**	32,19	8,56
Zedelenmiş Sınırlar	-.07	-.07	-.08	-.07	.03	-.09	23,29	6,66
X	4,17	4,59	4,36	3,90	4,10	4,22		
Ss	.33	.52	.67	.83	.57	.41		

*p<.05, **p<.001, GŞ=Genel Şiddet, FŞ=Fiziksel Şiddet, DŞ=Duygusal Şiddet, EŞ=Ekonomik Şiddet, CŞ=Cinsel Şiddet, FŞT=Flört Şiddeti Toplam Puan

Tablo 2 incelendiğinde Ego Durumları Ölçeği’nin yetişkin alt boyutu ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği’nin genel şiddet, fiziksel şiddet, duygusal şiddet ve ekonomik şiddet alt boyutları ile flört şiddeti tutumu toplam puanı arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Aynı zamanda Erken Dönem Uyumsuz Şemalar Ölçeği’nin zedelenmiş otonomi ve kopukluk alt boyutları ile flört şiddeti tutumu toplam puanı ve bütün alt boyutları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Ayrıca Erken Dönem Uyumsuz Şemalar Ölçeği’nin yüksek standartlar alt boyutu ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği’nin fiziksel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik şiddet alt boyutları ile toplam puanı arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Erken Dönem Uyumsuz Şemalar Ölçeği’nin diğerleri yönelimlilik alt boyutu ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği’nin cinsel şiddet alt boyutu hariç bütün alt boyutları arasında ve toplam puan ile düşük düzeyde ve negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 2'nin incelemesi sonucunda erken dönem uyumsuz şemalar, ego durumları ve flört şiddeti arasında düşük ve orta düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu söylenebilir.

Flört Şiddetinin Yordanmasına İlişkin Bulgular

Flört şiddetinin toplam puanının anlamlı yordayıcılarının belirlenmesi amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Flört Şiddetinin Yordanmasında Ego Durumları ve Erken Dönem Uyumsuz Şemalar

<i>Model</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	<i>β</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>R²</i>	
Sabit	9,40	2,35	-	3,99	.000		
Eleştirel Ebeveyn	-5,07	2,50	-.41	-2,03	.043		
Koruyucu Ebeveyn	-3,74	3,08	-.19	-1,21	.226		
Yetişkin	-4,29	2,81	-.16	-1,53	.127		
Doğal Çocuk	-5,72	2,40	-.51	-2,38	.018		
Uyarlanmış Çocuk	-5,11	2,51	-.33	-2,03	.043	.16	
Zedelenmiş Otonomi	-.01	.00	-.28	-2,71	.007		
1	Kopukluk	.00	.00	.07	.70	.483	
Yüksek Standartlar	.00	.00	-.01	-.09	.929		
Diğerleri Yönelimlilik	-.01	.00	-.24	-3,01	.003		
Zedelenmiş Sınırlar	.01	.01	.13	1,74	.082		

R=.40, R²=.16, F(10,276)=5,381, p=.000

Erken dönem uyumsuz şemaların zedelenmiş otonomi, kopukluk, yüksek standartlar, diğerleri yönelimlilik, zedelenmiş sınırlar ve Ego Durumları Ölçeği'nin eleştirel ebeveyn, koruyucu ebeveyn, yetişkin, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk alt boyutlarının Flört Şiddeti Ölçeği'nin toplam puanının yordanmasına ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde Ego Durumları Ölçeği'nin eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk alt boyutları ile erken dönem uyumsuz şemaların zedelenmiş otonomi ve diğerleri yönelimlilik alt boyutlarının flört şiddetinin toplam puanı ile anlamlı bir ilişki verdiği görülmüştür (R=.40, R²=.16, F(10,176)=5,381, p<.01). Ego Durumları Ölçeği'nin eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk alt boyutları ile erken dönem uyumsuz şemaların zedelenmiş otonomi ve diğerleri yönelimlilik alt boyutlarının toplam varyansın yaklaşık %16'sını açıkladığı görülmektedir.

Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β) yordayıcı değişkenlerin flört şiddeti toplam puanı üzerindeki göreceli önem sırası eleştirel ebeveyn, uyarlanmış çocuk, doğal çocuk, zedelenmiş otonomi ve diğerleri yönelimliliğidir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, eleştirel ebeveyn, uyarlanmış çocuk, doğal çocuk, zedelenmiş otonomi ve diğerleri yönelimliliğinin flört şiddetinin toplam puanı üzerinde anlamlı yordayıcılar olduğu görülmektedir. Koruyucu ebeveyn, yetişkin, kopukluk, yüksek standartlar ve zedelenmiş sınırlar alt boyutlarının flört şiddeti toplam puanının anlamlı bir yordayıcısı olmadığı bulunmuştur.

Tartışma

Flört şiddetinin yordayıcılarının belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırmada elde edilen sonuçlar, erken dönem uyumsuz şemaların zedelenmiş otonomi, diğerleri yönelimlilik alt boyutları ile ego durumlarının eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk alt boyutlarının birlikte flört şiddetinin anlamlı yordayıcıları olduğu görülmüştür. Bu sonuç, flört şiddetinde meydana gelen değişimin, zedelenmiş otonomi, diğerleri yönelimlilik, eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk değişkenlerinden kaynaklandığını ortaya koymaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilen, erken dönem uyumsuz şemalardan zedelenmiş otonomi ile diğerleri yönelimlilik alt boyutlarının flört şiddetinin anlamlı yordayıcısı olduğu bulgusu, alanyazında benzer konularda yapılan araştırma bulgularını desteklemektedir. Crawford ve Wright (2007) tarafından yapılan araştırmada, çocukluk çağı ösreleyici yaşantılar ile yakın partner şiddeti arasındaki ilişkiye erken dönem uyumsuz şemaların aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, çocukluk çağı ösreleyici yaşantıların yakın partner şiddeti üzerinde meydana getirdiği değişimin erken dönem uyumsuz şemalar aracılığıyla gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Haspolat ve Anafarta-Şendağ (2018) tarafından yapılan araştırmada ise bağlanma ve öfke boyutları arasında erken dönem uyumsuz şemaların aracı rolü incelenmiştir. Buna göre bağlanmanın öfke üzerinde meydana getirdiği değişimin erken dönem uyumsuz şemalar aracılığıyla meydana geldiği belirlenmiştir. Taşkale ve Soygüt (2017) ise erken dönem uyumsuz şemaların yakın partner şiddetini anlamlı olarak yordadığı sonucuna ulaşmışlardır. Çakırca (2020) ise erken dönem uyumsuz şemaların öfke kontrol düzeyi ile anlamlı ilişkileri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ekşi ve Okan (2021) da maneviyat ile şiddet eğilimi arasındaki ilişkide erken dönem uyumsuz şemaların düzenleyici etkisini ele almışlardır. Araştırma sonucunda, gençlerde maneviyat ile şiddet eğilimi arasındaki ilişkiyi azaltma ve şiddetin yönünü etkileme özelliği olduğu ortaya konmuştur.

Erken dönem uyumsuz şemalar, bireyin çocukluk döneminde deneyimlediği yaşantılarla şekillenen ve yaşamın ilerleyen dönemlerine etki eden ve bireyin yaşadığı olayları yorumlama biçimini belirleyen yapılar olarak ele alınmaktadır (Young, Klosko ve Weishaar, 2006). Özellikle ayrılma ve reddedilme (Crawford ve Wright, 2007; Ponce vd., 2004) ile bağımlılık/yetersizlik (Young, Klosko ve Weishaar, 2009) alanlarının öfke ile yakından ilişkili olduğu yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur. Şemalar aktif hale geldiğinde bireyler erken dönemde yaşadığı olumsuz deneyimlerle o anda yaşadığı deneyimleri özdeşleştirmekte ve öfke, kızgınlık, üzüntü gibi duyguları deneyimlemektedir (Young vd., 2006). Bu şemalar arasında yer alan zedelenmiş otonomi ve diğerleri yönelimlilik şema alanlarında bireyin özerk kararlar verememe durumunda yaşadıkları öfkeyi daha çok içe yönlendirdikleri bilinmektedir (Crawford ve Wright, 2007). Bu durumda bireylerin romantik

ilişkilerinde de yaşadığı flört şiddetinde bu şema alanları aktif hale gelmiş ve birey, kendine yönelttiği öfkeyi partnerine de yöneltmiş olabilir.

Araştırma sonuçları ve alanyazın doğrultusunda yapılan açıklamalar beraber ele alındığında, çocukluk döneminde ebeveynleri ile olumsuz yaşam deneyimleri olan bireylerin, bazı uyumsuz şemalar geliştirebileceği ve bu şemaların da ilerleyen yıllarda kişinin kendi kuracağı ilişki dinamiklerini etkileyebileceği görülmektedir. Bu bağlamda erken dönem uyumsuz şemaların bireyin yetişkinlik döneminde kuracağı romantik ilişkilerin de dinamiklerini olumsuz etkileyeceği söylenebilir. Yapılan araştırmalarda, erken dönem uyumsuz şemalardan özellikle reddedilme ve ayrılma alanına dönük şemaların ilerleyen dönemlerde şiddet mağduru ya da şiddeti uygulama konusunda etkili olduğunu göstermiştir (Crawford ve Wright, 2007; Ponce vd., 2004). Bu araştırma sonucunda da zedelenmiş otonomi, diğerleri yönelimlilik alt boyutlarının flört şiddetinin anlamlı yordayıcıları olduğu belirlendiğinden, erken dönemde meydana gelen olumsuz yaşantıların bireyin yetişkinlik döneminde kuracağı yakın ilişkilerde de şiddet içeren davranışlar sergilemesinde etkili olacağı söylenebilir.

Araştırma sonucunda elde edilen bir başka bulguda ise eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk ego durumlarının flört şiddetinin anlamlı yordayıcıları olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen bu bulgu, alanyazında benzer konularla yapılan diğer araştırmaları destekler niteliktedir. Zamani ve Bozormehr (2015) tarafından yapılan çalışmada oyun analizinde ebeveyn ego durumunun şiddetin oluşumundaki etkisi ortaya konmuştur. Clarkson (1988) istismara uğrayan çocukların ego durumları ikilemini incelediği çalışmasında da ebeveyn ve çocuk ego durumlarının istismara yönelik tepkilerinin kişinin varoluşsal yaşam pozisyonlarına yansıtıldığı ve bu tür ego durumlarının kişinin ben OK (OKEY=tamam) değilim, sen OK (OKEY=tamam) değilsin şeklinde yaşam pozisyonları geliştirmesine neden olabileceği belirtilmiştir. Bu yaşam pozisyonunda bireyin hem kendisini hem de kendisi dışındaki bireyleri değersiz görme eğilimi mevcuttur. Bu bağlamda istismar ve şiddet içerikli ebeveyn ve çocuk ego durumunda tepki veren insanların kendi ve diğerleri hakkında olumsuz bir algı oluşturması olasıdır. Ego durumlarının yaşam boyu devam eden etkisi de göz önünde bulundurulduğunda, çocukluğunda bu tür şiddet içeren, istismar içerikli ego durumlarını görüp deneyimleyen ve bu deneyimleri içselleştirip bu şekilde davranan bireyler, romantik ilişkilerinde de şiddet içeren davranışlara başvurabilir.

Eleştirel ebeveyn ego durumu ilkeli, inatçı, cezalandırıcı ve görev yükleyici özelliklerle karakterizedir. Doğal çocuk dünyadaki ebeveyn figürlerine tepki vermeyen ve kendini spontan olarak ortaya koyan bir ego durumudur. Uyarlanmış çocukta ise çalışkan, uslu, asi gibi özellikler mevcuttur (Akbağ, 2000; Akkoyun, 1995, 2011; Buluş ve Atan, 2016; Dökmen, 1998). Ego durumlarının işlevleri incelendiğinde de, bireylerin etkili bir şekilde çevresiyle baş etmesinde yararlı olup olmaması

açısından yararlı ve yararsız olarak iki grupta ele alınmaktadır (Pitman, 1984). Buna göre yararsız eleştirel ebeveyn ego durumuna göre davranan birey karşısındaki kişinin kendine olan saygısını göz ardı eder. Yararsız uyarlanmış çocuk ise başkalarının dikkatini çekmek amacıyla yıkıcı davranışlar sergileyebilir ve başkalarına incitici sözler söyleyebilir. Yararsız doğal çocuk ise kendisine zarar veren davranışları sergiler (Akkoyun, 1995). Bu bağlamda yararsız ego stillerine göre davranan bireylerde, karşıdaki kişinin duygularını önemsememe, saldırgan davranışlar sergileme ve yıkıcı davranışlar ortaya koyma gibi durumlar gözlenmektedir. Bu tarz davranışlar içinde olan bireyler, romantik ilişkilerinde de şiddet içeren davranışlara başvurabilir. Bundan dolayı, flört şiddetine yönelik tutumda meydana gelen değişimin, eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk ego durumları ile ortaya çıktığını söylemek mümkündür.

Sonuç ve Öneriler

Flört şiddetinin yordanmasında erken dönem uyumsuz şemalar ve ego durumlarının rolünün incelendiği bu çalışma sonucunda, erken dönem uyumsuz şemaların zedelenmiş otonomi, değerleri yönelimlilik alt boyutları ile ego durumlarından eleştirel ebeveyn, doğal çocuk ve uyarlanmış çocuk alt boyutlarının birlikte flört şiddetinin anlamlı yordayıcıları olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar doğrultusunda daha sonra yapılacak araştırmalara yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

Beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin romantik ilişkilerinde flört şiddeti düzeylerini etkileyebilecek erken dönem uyumsuz şemalar ve ego durumları psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri bireylere sunulurken dikkate alınabilir.

Bireylerin şiddete maruz kalmaları veya şiddet uygulama durumlarını etkilemesi olası bu tür değişkenlere ilişkin farkındalık kazanmaları ve baş edebilmeleri amacıyla psikoeğitim çalışmaları düzenlenebilir. Bu eğitim içeriğinde bireylere iletişim süreci, transaksyon türleri, tamamlayıcı ve çapraz transaksyonlar, ego durumlarının işlevleri, iletişim sürecinde kullanabilecekleri etkin başa çıkma becerileri ve uyum bozucu şema türlerine yer verilebilir.

Şema terapi veya bilişsel davranışçı terapi bağlamında erken dönem uyum bozucu şemaların iletişim sürecine olan etkileri ve flört şiddeti ile ilişkisi bireylere öğretilir.

Bu araştırma Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinin çeşitli bölümlerinde öğrenimlerine devam eden lisans öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Daha sonra yapılacak çalışmalarda farklı örneklem grupları ve farklı ölçekler tercih edilebilir.

Bu araştırmada flört şiddeti ile ilişkisi olabileceği düşünülen ego durumları ve erken dönem uyumsuz şemalar tercih edilmiştir. Yapılacak olan diğer çalışmalarda flört şiddetinin toplumsal cinsiyet rolleri, romantik kıskançlık, ilişki doyumu, psikolojik sağlık gibi değişkenlerle ilişkisi araştırılabilir. Bu değişkenlerle flört şiddetini açıklamaya çalışan yapısal modeller oluşturulabilir.

Kaynaklar

- Ahn, B. (2006). Correlates of physical violence in marital relationships among first-generation Korean Americans. *International Social Work, 49*(2), 208-217.
- Akbağ, M. (2000). *Stresle başa çıkma tarzlarının üniversite öğrencilerinde olumsuz otomatik düşünceler, transaksiyonel analiz ego durumları ve bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Akkoyun, F. (1995). The problem of the relationship between the job title and the training programs in psychological counseling and guidance: A review and recommendations. *Turkish Counseling and Guidance Journal, 2*(6), 1-21.
- Akkoyun, F. (2011). *Transaksiyonel analiz: Psikolojide işlemsel çözümlene yaklaşımı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- An, R. (1989). *Üniversite öğrencilerinin baskın ben durumları ile bazı özlük niteliklerinin ben durumlarına, atılganlık ve uyum düzeylerine etkisi*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Anasuri, S. (2016). Intimate partner violence on college campuses: An appraisal of emerging perspectives. *Journal of Education and Human Development, 5*(2), 74-86.
- Arı, R. & Bacanlı, H. (1996). TA ben durumları ölçeği. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7*, 131-149.
- Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. & Temel, F. (2008). Ankara'da iki hemşirelik yüksek okulunun birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma, flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarının saptanması araştırması. *Sağlık ve Toplum, 17*(3), 67-75.
- Atakay, C. (2014). Romantik yakın ilişkilerde şiddetin öncülleri. *Nesne Psikoloji Dergisi, 2*(3), 1-9.
- Berne, E. L. (1961). *Transactional analysis: A systematic individual and social psychiatry*. London: Martino Fine Books.
- Buluş, M. & Atan, A. (2016). Öğretmen adaylarında ego durumlarının bağlanma tarzlarını yordama gücü. *Ege Eğitim Dergisi, 17*(1), 36-61.
- Chase, K. A., Treboux, D. & O'leary, K. D. (2002). Characteristics of high-risk adolescents' dating violence. *Journal of Interpersonal Violence, 17*(1), 33-49.
- Cinal, B. (2018). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun anksiyete ve depresyon düzeyleriyle ilişkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Clarkson, P. (1988). Ego state dilemmas of abused children. *Transactional Analysis Journal, 18*(2), 85-93.

- Crawford, E. & Wright, M. O. D. (2007). The impact of childhood psychological maltreatment on interpersonal schemas and subsequent experiences of relationship aggression. *Journal of Emotional Abuse*, 7(2), 93–116. https://doi.org/10.1300/J135v07n02_06
- Cyr, M., McDuff, P. & Wright, J. (2006). Prevalence and predictors of dating violence among adolescent female victims of child sexual abuse. *Journal of Interpersonal Violence*, 21(8), 1000-1017.
- Çakırca, F. (2020). *Kişilerin erken dönem uyumsuz şemaları ve öfke kontrol düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Dökmen, Ü. (1998). *İletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Sistem Yayınları.
- Ekşi, H. & Okan, N. (2021). Gençlerde maneviyat ve şiddet eğilimi arasındaki ilişkide erken dönem uyum bozucu şemaların moderatör etkisi. *Bilimname*, 2021(44), 521-546. <https://doi.org/10.28949/bilimname.845575>
- Foshee, V. A., Bauman, K. E., Ennett, S. T., Suchindran, C., Benefield, T. & Linder, G. F. (2005). Assessing the effects of the dating violence prevention program “Safe Dates” using random coefficient regression modeling. *Prevention Science*, 6(3), 245.
- Gorman-Smith, D., Tolan, P. H., Sheidow, A. J. & Henry, D. B. (2001). Partner violence and street violence among urban adolescents: Do the same family factors relate? *Journal of Research on Adolescence*, 11, 273–300.
- Haspolat, A. & Anafarta-Şendağ, M. (2018). Öfkeyi yordamak: Bağlanma ve öfke boyutları arasında erken dönem uyumsuz şemaların aracı rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 33(82), 34.
- İftar, M. (2016). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışları*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- James, M. & Jongeward, D. (1993). *Kazanmak için doğarız* (T. Şenruh, Çev.). İstanbul: İnkılâp Kitapevi.
- Lavoie, F., Hébert, M., Tremblay, R., Vitaro, F., Vézina, L. & McDuff, P. (2002). History of family dysfunction and perpetration of dating violence by adolescent boys: A longitudinal study. *Journal of Adolescent Health*, 30(5), 375-383.
- Lichter, E. L. & McCloskey, L. A. (2004). The effects of childhood exposure to marital violence on adolescent gender-role beliefs and dating violence. *Psychology of Women Quarterly*, 28(4), 344-357.
- Makepeace, J. M. (1981). Courtship violence among college students. *Family Relations*, 97-102.
- McGinn, L. K. & Young, J. E. (1996). Schema-focused therapy. P. M. Salkovskis (Ed.), *Frontiers of cognitive therapy* içinde (s. 182-207). New York: The Guilford Press.
- McMillan, J. H. & Schumacher, S. (2010). *Research in education: evidence-based inquiry*. Pearson.

- Nelson-Jones, R. (1982). *The theory and practice of counselling psychology*. London: Cassell.
- Offenhauer, P. & Buchalter, A. (2011). Teen Dating Violence: A Literature Review and Annotated Bibliography. (Report No. 235368). <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/235368.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, M. F., Oransoy, K. & Ölmez, İ. (2002). Bir grup üniversite öğrencisinin "Flört Şiddeti" konusundaki görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 13(1), 20-28.
- Pitman, E. (1984). *Transactional analysis for social workers and counsellors: An introduction*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Ponce, A. N., Williams, M. K. & Allen, G. J. (2004). Experience of maltreatment as a child and acceptance of violence in adult intimate relationships: Mediating effects of distortions in cognitive schemas. *Violence and Victims*, 19(1), 97-108. <https://doi.org/10.1891/vivi.19.1.97.33235>
- Schmidt, N. B., Joiner, T. E., Young, J. E. & Telch, M. J. (1995). The schema questionnaire: Investigation of psychometric properties and the hierarchical structure of a measure of maladaptive schemas. *Cognitive Therapy and Research*, 19(3), 295-321.
- Solomon, C. (2003). Transactional analysis theory: The basics. *Transactional Analysis Journal*, 33(1), 15-22.
- Soygüt, G., Karaosmanoğlu, A. & Çakır, Z. (2009). Erken dönem uyumsuz şemaların değerlendirilmesi: Young Ema Ölçeği Kısa Form-3'ün psikometrik özelliklerine ilişkin bir inceleme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 20(1), 75-84.
- Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women*, 10(7), 790-811.
- Taşkale, N. & Soygüt, G. (2017). Risk factors for women's intimate partner violence victimization: An examination from the perspective of the schema therapy model. *Journal of Family Violence*, 32(1), 3-12.
- Terzioğlu, F., Gönenç, İ. M., Özdemir, F., Güvenç, G., Kök, G., Sezer, N. Y. & Hiçyılmaz, B. D. (2016). Flört şiddeti tutum ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 19(4), 225-232.
- Tjaden, P., Thoennes, N. & Allison, C. J. (1999). Comparing violence over the life span in samples of same-sex and opposite-sex cohabitants. *Violence and Victims*, 14(4).
- Turan, R. (2018). *Üniversite öğrencilerinde gönül ilişkisinde şiddeteyönelik tutumlar ile toplumsal cinsiyet rolleri, bağlanma boyutları ve sosyal onay arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Volpe, E. M., Hardie, T. L. & Cerulli, C. (2012). Associations among depressive symptoms, dating violence, and relationship power in urban, adolescent girls. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 41(4), 506-518.
- Wekerle, C. & Wolfe, D. A. (1999). Dating violence in mid-adolescence: Theory, significance, and emerging prevention initiatives. *Clinical Psychology Review*, 19(4), 435-456.
- Young, J. E. (1990). *Cognitive therapy for personality disorders: A schema-focused approach*. Sarasota, FL: Professional Resource Press.
- Young, J. E. (1999). *Cognitive therapy for personality disorders: A schema-focused approach*. Washington: Professional Resource Press/Professional Resource Exchange.
- Young, J. E., Klosko, J. S. & Weishaar, M. E. (2003). *Schema therapy*. New York: Guilford Press.
- Young, J. E., Klosko, J. S. & Weishaar, M. E. (2006). *Schema therapy: A practitioner's guide*. New York: Guilford Press.
- Young, J. E., Klosko, J. S. & Weishaar, M. E. (2009). *Şema terapi* (T. V. Soylu, Çev). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Zamani, M. & Bozorgmehr, S. (2015). Role of parent ego state in violence emergence in "a streetcar named desire" Play. *Research Journal of Recent Sciences*, 4(7), 66-69.
- Žvelc, G. (2010). Relational schemas theory and transactional analysis. *Transactional Analysis Journal*, 40(1), 8-22. <https://doi.org/10.1177/036215371004000103>

Extended Summary

As social beings, human beings tend to be in contact with others and establish close emotional bonds. Dating relationship is a relationship type that includes social interaction and takes actions with the intention of continuing or ending the relationship (Straus, 2004). Through dating, individuals find the opportunity to meet their social, emotional and sexual needs. However, from time to time, individuals sometimes experience conflicts in dating relationships as well as in their relationships with other people. In order to resolve these conflicts in a dating relationship, people sometimes practice violent behavior toward their partners (Atakay, 2014). This type of violence called dating violence is when couples engage in verbal, physical, emotional, and sexual acts of violence against each other in a romantic relationship (Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost and Temel, 2008; İftar, 2016). Dating violence is a public health problem that has the potential to negatively affect individuals and societies in psychological and social aspects (Anasuri, 2016).

From a social perspective, studies show that there are positive relationships between dating violence and domestic violence (Offenhauer and Buchalter, 2011). In this context, considering that dating violence may occur as a result of witnessing violence in the family of the individual, it can be

said that ego states and the emergence styles of dating violence may be similar. Akkoyun (2011) stated that the parent and the child's ego state have an impact on an individual's childhood experiences and parental figures that the individual witnessed throughout his/her life. By looking at the formation and development process of ego states, it is seen that being an individual starts from childhood and continues until adulthood. In this process, the experiences of the individual in the family, childhood experiences and the life scenario created in this period are determinative (Akkoyun, 2011; Buluş and Atan, 2016). When considered in this context, it is thought that situations such as communication patterns experienced by the individual in the family during childhood, witnessing violence, and exposure may affect the individual's later life periods (Akkoyun, 2011). Therefore, it is thought that the formation of ego states and the formation process of the attitude towards violence are similar. In this respect, attitude towards dating violence has been considered as a variable.

Early maladaptive schemas may also affect the attitude towards dating violence. According to Young (1999), it is defined as the patterns consisting of cognition, sensation, memory and bodily senses, containing the individual's relationships with himself and others, developing during childhood and adolescence, and becoming complex throughout life. They tend to survive over the years and determine how the individual will evaluate the situations encountered in later periods (McGinn and Young, 1996; Soygüt, Karaosmanoğlu and Çakır, 2009; Schmidt, Joiner, Young and Telch, 1995). Schemas are structures that regulate the interpretation process, experienced and activated by ego states.

When evaluated in this context, early maladaptive schemas can lay the groundwork for the emergence of many psychopathologies. Therefore, based on all these situations, it can be said that the close relationships an individual will establish in adulthood and the attitudes they will exhibit in relationships will be shaped by the effect of the early maladaptive schemas and ego states developed in their childhood. In this context, this study aimed to determine the relationships between ego states, dating violence, and early maladaptive schemas. For this purpose, the following questions guided this study:

1. Is there a significant relationship between ego states, dating violence, and early maladaptive schemas?
2. Are ego states and early maladaptive schemes significant predictors of dating violence?

Participants consist of 287 undergraduate college students (196 female, 91 male) attending various departments of Kazım Karabekir Education Faculty of Atatürk University determined from the universe with the convenience sampling method with a 90% confidence interval. Young Schema Scale Short Form-3, Ego States Scale, and Attitude Scale for Dating Violence were data collection tools.

Pearson correlation analysis was applied to determine whether there is a significant relationship between ego states, early maladaptive schemas, and dating violence. The analysis result shows that there are low and moderately significant relationships between early maladaptive schemas, ego states, and dating violence. According to the results of the multiple linear regression analysis, it is observed that the critical parent, natural child and adapted child sub-dimensions of the ego states scale and the impaired autonomy and others intentionality sub-dimensions of the early maladaptive schemas have a significant relationship with the total score of the dating violence ($R=.404$, $R^2=.163$, $F(10,176)=5.381$, $p<.01$). It is seen that the critical parent, natural child, and adapted child sub-dimensions of the ego states scale and the impaired autonomy and others intentionality sub-dimensions of early incompatible schemes explain about 16% of the total variance.

Although it is not a direct research result supporting this finding obtained as a result of the research, there are results related to close concepts. In the study by Crawford and Wright (2007), it was concluded that early mismatched schemes were mediated by the relationship between auspicious childhood experiences and intimate partner violence. In the study by Haspolat and Anafarta-Şendağ (2018), the mediating role of early maladaptive schemes between attachment and anger dimensions was examined. Taşkale and Soygüt (2017) concluded that early maladaptive schemas predict intimate partner violence. When the results of the research are taken together, it can be said that individuals who have negative life experiences with their parents during childhood may develop some maladaptive schemes, and these schemes may affect the relationship dynamics that the person will establish in the coming years and as a result cause violent behavior in the relationship. In another finding obtained as a result of the research, one of the significant predictors of dating violence was the critical parent, natural child, and adapted child ego states. The critical parental ego state is characterized by principled, stubborn, punitive and task-laden characteristics. Natural child is an ego state that does not react to parent figures in the world and manifests itself spontaneously. An adapted child has features such as being hardworking, good, and rebellious (Akbağ, 2000; Akkoyun, 1995; Akkoyun, 2011; Buluş and Atan, 2016; Dökmen, 1998). Zamani and Bozormehr (2015) revealed the effect of the parental ego state on the formation of violence in game analysis. Clarkson (1998) examined the dilemma of ego states of abused children and stated that the reactions of parents and child ego states towards abuse are reflected in the existential life positions of the person and that such ego states may lead the person to develop life positions as I am not OK and you are not OK. In this context, it is possible that people who react in the case of abusive and violent parents and child ego create a negative perception of themselves and others. Considering the life-long impact of ego situations, individuals who experience such violent and abusive ego situations in their childhood, and

internalize and experience these experiences may also resort to violent behavior in their romantic relationships.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu makaleyi hazırlayan araştırmacılarından ilk yazar araştırmanın veri toplama, giriş, tartışma ve yöntem bölümlerine katkı sağlamıştır. İkinci yazar bulguların yazımı ile tartışma ve sonuç, öneriler kısmına katkı sağlayarak araştırmayı bir bütün olarak incelemiş ve geri dönütler vermiştir.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğeri kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulunun 14.02.2020 tarihli 03 sayılı toplantıda alınan 04 nolu kararla yürütülmüştür.